

Het syndroom van Cushing: meer dan alleen een dikke buik

Sean Roerink

Sean Roerink is internist in opleiding en onderzoeker, werkzaam in het Rijnstate ziekenhuis in Arnhem en het Radboudumc, afdeling Interne Geneeskunde, sectie Endocrinologie in Nijmegen.

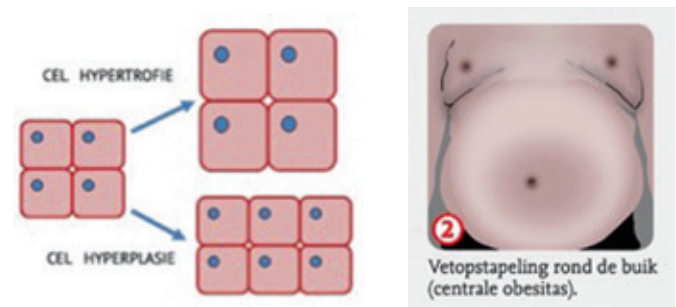
Een van de bekendste symptomen van het syndroom van Cushing is het stapelen van vet in de buikregio. Dit vet kan onderhuids zitten, maar lijkt bij patiënten met het syndroom van Cushing vooral rondom de organen in de buik te zitten.

Groei van vetweefsel kan optreden door toename van het aantal vetcellen (hyperplasie) of toename van de omvang van de individuele vetcellen (hypertrofie). Deze beiden vormen komen voor bij obesitas. Een recente studie vanuit de afdeling endocriene ziekten van het Radboudumc toont aan dat er bij het syndroom van Cushing vooral sprake is van hypertrofie van de vetcellen (link: <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/28594137>) en niet van hyperplasie zoals bij obesitas. In deze studie zijn stukjes vetweefsel uit de buik van 10 patiënten met het syndroom van Cushing vergeleken met stukjes vetweefsel van 10 gezonde vrijwilligers van dezelfde leeftijd, geslacht en gewicht.

Het feit dat de groei in het vetweefsel bij de patiënten vooral lijkt te bestaan uit hypertrofie is erg belangrijk, omdat we weten dat deze manier van vetcelgroei samenhangt met het aantrekken van ontstekingscellen (macrofagen) in het vetweefsel. Dit hebben we ook aangetoond in onze studie. Deze ontstekingscellen kunnen stoffen uitscheiden waarvan we weten dat ze kunnen leiden tot bijkomende ziekten zoals verstoorde vetwaarden in het bloed (cholesterol/triglyceriden), hoge bloeddruk, hart- en vaatziekten en suikerziekte. Ook gaan de vetcellen zelf veranderde hoeveelheden vethormonen (leptine & adiponectine) uitscheiden die ook een bijdrage kunnen leveren aan het ontstaan van de eerder genoemde ziekten. Van deze bijkomende ziekten weten we dat ze vaker voorkomen bij mensen met het syndroom van Cushing of mensen die het syndroom van Cushing hebben gehad.

Van verstoorde vetwaarden in het bloed (cholesterol/triglyceriden), hoge bloeddruk, hart- en vaatziekten en

suikerziekte weten we dat ze een groot effect kunnen hebben op de gezondheid op lange termijn en dat ze de levensduur zelfs kunnen verkorten. Daarom is het voor patiënten met het syndroom van Cushing extra belangrijk dat we aandacht besteden aan deze bijkomende ziekten en dat we deze goed behandelen. Gelukkig is er goede medicatie beschikbaar om de vetwaarden in het bloed, de hoge bloeddruk en de hoge bloedsuikers weer te corrigeren. Naast medicatie is ook lichaamsbeweging een belangrijk middel om deze ziekten te lijf te gaan.

Afbeelding uit de Infographic over het syndroom van Cushing.

Na genezing van het syndroom van Cushing kunnen de bijkomende ziekten blijven bestaan en soms is het noodzakelijk deze te blijven behandelen. Dagelijks slikken van medicatie en aandacht blijven besteden aan lichaamsbeweging kost veel inzet van de (ex)patiënt, maar betaalt zich uiteindelijk uit in minder complicaties op lange termijn.

Wij zijn ons er van bewust dat lichaamsbeweging na genezing van het syndroom van Cushing niet altijd even gemakkelijk is, omdat er vaak langdurig sprake is van vermoeidheid. Sinds enkele jaren zijn wij bezig om uit te zoeken hoe dit precies komt. Momenteel zijn wij bezig met het afronden van een onderzoek naar dit onderwerp. In een nieuwe blog begin volgend jaar hoop ik te kunnen melden wat de uitkomsten hiervan zijn!

Via deze weg wil ik alle deelnemers aan onze onderzoeken nogmaals hartelijk danken voor hun inzet!

